

Кога проговарят децата и как да им помогнем?

Едва ли можем да дадем някакъв срок, в който детето трябва да е проговорило. Това е индивидуален процес, също както прохождането и поникването на първото зъбче.

Психолозите се обединяват около тезата, че когато детето е на около годинка, то би следвало да може да произнесе 2-3 думи, на две годинки – около 60 смислени думи. Счита се, че след третата година детето вече би следвало да може да общува с околните, използвайки речта.

• Късното проговаряне

Много родители са загрижени и обезпокоени, ако детето все още не е проговорило, а други негови връстници вече съставят цели изречения. В повечето случаи това е типично за момченцата, но нерядко и малките госпожици са от групата на късно проговорилите. Добре е да знаете, че тази тенденция се засилва в последните години и ако вашето дете не е проговорило, със сигурност не е единствено. Някои специалисти обясняват това явление с факта, че съвременните деца са изложени на твърде много външни фактори, които забавят процеса. Компютрите, телевизията, пеещи и свирещи играчки, всичко това до голяма степен ангажира съзнанието на детето, което се научава да наблюдава с интерес огромното разнообразие, идващо от заобикалящата го среда, но няма навика да участва в комуникационния процес.

Как можем да подпомогнем проговарянето?

• Говорете за това, което е привлякло вниманието му Всеки един момент от деня е възможност да се научават думички, но ще бъдете изненадани от тласъка, който придобива вашето дете, когато говорите за обект или движение, от което именно то е заинтересовано.

Да кажем, че сте в парка и там се разхожда голямо пухкаво куче. Децата обожават кучета и вие си мислите, че това ще е интересно за детето ви. Синът ви обаче е приковал вниманието си в една пръчка, която е намерил, и сега дълбае в мръсотията с нея. Вместо да насочвате вниманието към кучето и да говорите за него, отидете там, където е насочено вниманието на детето: „Намерил си пръчка и копаеш дупка!“. Вместо да насочвате вашето дете, следвайте неговото любопитство. Това е най-добрият начин за учене.

• Използвайте ръцете си

Не е нужно да използвате формалния език със знаци, но жестикулирането е по-добре да е обвързано със словесните умения. Помнете, че думите са само една част от комуникацията – въздушни целувки, махане с ръка, показване – всичко това също помага.

• Четете, пейте и изключете телевизора

Вместо да пазите четенето за лека нощ, редувайте го с други идеи за развлечение, така че вашето дете да не възприема книжките само при времето за лягане. Също така обърнете внимание колко често детето ви вижда да четете книга. Желанието, с което вие се наслаждавате на книгите изпраща много важно послание.

Пеенето помага на децата да научат езика, защото музикалните тонове помагат на мозъка да

разкодира думите (само се замислете как може да запомните с абсолютна точност текста на някои от песните, които слушате от десетилетия).

Седнете на пода с лице към вашето дете и започнете с "Мила моя мамо" или "Зайченцето бяло".

- Помогнете му да обогати речника си

Изключително значение има колко ние говорим на детето.

Интересен факт е, че ако детето не чува говорна реч, то няма самостоятелно да открие гласовия звук и способността да общува чрез него. Ако при особени обстоятелства то се окаже извън човешко обкръжение и не слуша в ранна възраст речта на възрастните, собствената му реч не се развива. За такава връзка свидетелства развитието на глухота в нормално чуващи деца, възпитавани от глухонеми родители и изолирани от широко социално обкръжение.

Известно е, че ако слушането на реч падне по-ниско от определен предел, възниква състояние на речева (сензорна) депривация, която нарушава вербалното развитие на детето. Тези факти се наблюдават у деца, възпитавани в първите си години в специални детски заведения. В тези случаи се развива синдром познат с името „синдром на Моугли“.

- Бъдете търпеливи

Най-важното е да не изпадате в паника, ако вашето дете развива речевите си умения по-бавно от своите връстници. Нерядко деца, които до вчера не са изговаряли и една дума, започват да съставят изречения с изключително правилен словоред. Важно е да сте напълно сигурни, че детето ви чува и разбира това, което казвате, за да се изключат възможни нарушения, свързани със слуха. И помнете, че говорните умения се развиват най-добре, когато детето се забавлява и играе, както и когато усеща вашата подкрепа и търпение.